

برکواته فضائل

خدیجه علیها السلام

علی امامی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بر کرانه فضائل خدیجه علیها السلام

نویسنده:

علی امامی

ناشر چاپی:

ماهنامه قرآنی نسیم وحی

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	بر کرانه فضائل خدیجه علیهاالسلام
۶	مشخصات کتاب
۶	مقدمه
۶	۱- ایمان محکم و پایدار
۶	۲- از برترین بانو دو سرا
۶	۳- مادر حضرت زهرا علیهاالسلام
۷	۴- سخاوت و انفاق بی بدیل
۷	۵- صبر و بردباری بی مانند
۷	۶- یاد حضرت خدیجه علیهاالسلام
۸	پی نوشت ها
۸	درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بر کرانه فضائل خدیجه علیها السلام

مشخصات کتاب

نویسنده: علی امامی

ناشر: ماهنامه قرآنی نسیم وحی

موضوع: حضرت خدیجه (س) - مقالات

مقدمه

در سال دهم بعثت بانوی بزرگ اسلام حضرت خدیجه کبری سلام الله علیها بعد از ۲۵ سال همراهی و فداکاری در راه پیامبر صلی الله علیه و آله با کوله باری از رنج‌ها، فداکاری‌ها و ایثارها، در سن ۶۵ سالگی، چشم از جهان فرو بست و همسرش محمد صلی الله علیه و آله را در فراق جانسوزی تنها گذاشت. این حادثه دردناک درست سه روز بعد از وفات ابوطالب، حامی دلسوز و فداکار پیامبر اتفاق افتاد و آن چنان حضرت ختمی مرتبت را متأثر و محزون ساخت که آن سال را «عام الحزن» و سال غصه و غم نام گذاری نمود و در میان اندوه فراوان خدیجه را در محلی به نام «حجون» به خاک سپرد. آن چه در پیش رو دارید نگاهی گذرا، به فضائل خدیجه کبری، بانوی فداکار و صبور اسلام، به مناسبت دهم ماه رمضان، سال روز وفات ایشان است.

۱- ایمان محکم و پایدار

همان بصیرت ژرف خدیجه که باعث انتخاب محمد صلی الله علیه و آله برای همسری آینده او شد، عامل ایمان و اسلام او نیز گشت و باعث شد که لقب اول زن مسلمان را به خود اختصاص دهد. علی علیه السلام بر ایمان و اسلام خدیجه این گونه صحه گذاشت که «لم یجمع بیت واحد یومئذ فی الاسلام غیر رسول الله و خدیجه الاسلام غیر رسول الله و خدیجه و انا ثالثهم. اری نور الوحی و اشم ریخ النبوه»^(۱) خانه ای واحد در آن روز اسلام جمع نشد غیر از رسول خدا صلی الله علیه و آله و خدیجه و من که سومین آنان بودم. نور وحی و رسالت را می دیدم و بوی نبوت را استشمام می کردم». (۱)

۲- از برترین بانو دو سرا

برترین زنان جهان هستی را چهار زن تشکیل می دهند، چنان که ابن اثیر از انس بن مالک از پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله نقل کرده که فرمودند: «خیر نساء العالمین مریم، آسیه، خدیجه و فاطمه»^(۲) برترین زنان عالم مریم، آسیه، خدیجه و فاطمه علیها السلام هستند». (۲)

۳- مادر حضرت زهرا علیها السلام

طبق نص قرآن کریم همسران پیامبر مادران روحانی مؤمنان و «ام المومنین» هستند: «و ازواجه امهاتهم * همسران او (پیامبر) مادران مومنین هستند». (۳) و خدیجه از برترین مصداق‌های آیه بشمار می رود و این سعادت در بین همه زنان حضرت، نصیب خدیجه گشت که یازده امام از نسل او از طریق فاطمه الزهرا علیها السلام پدید آید. راستی چنین مقامی نیاز به لیاقت دارد. از بین همه فرزندان حضرت محمد صلی الله علیه و آله فاطمه زهرا علیها السلام از مقام ممتازی برخوردار است؛ چرا که هم دارای عصمت

است (۴) و هم امامت و وصایت از طریق نسل او استمرار یافت.

۴- سخاوت و انفاق بی بدیل

ثروت خدیجه در آن دوران زبانزد خاص و عام بود. ثروت این بانوی کارداران و عاقله به قدری زیاد بود که مال داران درجه یک قریش چون «ابوجهل» و «عقبه بن ابی معیط» در نزد او ناچیز به شمار می رفتند. مورخان بخشی از ثروت خدیجه را بدین ترتیب شمرده اند:

الف: هزاران شتر که اموال تجارتهی او را حمل می کردند. ب: چهارصد غلام و کنیز که خدمات ارجاعی او را انجام می دادند. (۵) پس از ازدواج با پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، خدیجه تمامی این ثروت را در اختیار رسول خدا صلی الله علیه و آله قرار داد و عرض کرد: «الیت بیتک و انا امتک*خانه(من)خانه تو و من هم کنیز تو هستم». (۶) پیامبر اکرم نیز از این اموال برای پیش برد اسلام و اهداف آن نهایت استفاده را برد. به همین جهت خود آن حضرت فرمود: «هیچ ثروتی، هرگز مانند ثروت خدیجه به من سود نرساند». (۷)

۵- صبر و بردباری بی مانند

فردی مانند خدیجه که در درون ثروت فراوان بزرگ شده طبعاً باید نازپروده و کم تحمل باشد. اما خدیجه با برخورداری از نعمت ها بعد از ازدواج و ایمان به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله خود را برای تحمل همه سختی ها آماده کرد، تحمل فشارهای مختلف مشرکان مکه، سرزنش های بستگان، محاصره اقتصادی در شعب ابی طالب و... به خصوص محاصره اقتصادی سخت او را اذیت و آزار داد و با کهولت سن (۶۳-۶۵ سالگی) تحمل و بردباری نهایی را به عرصه نمایش گذاشت. بنت الشاطی در این زمینه می گوید: «خدیجه در سنی نبود که تحمل آن همه رنج برایش آسان باشد و از کسانی نبود که در جریان زندگی با تنگی معیشت خو گرفته باشد، اما در عین حال و با وجود کهولت سن، سختی هایی را که در اثر محاصره در شعب وارد می شد تا سر حد مرگ تحمل کرد». (۸)

۶- یاد حضرت خدیجه علیها السلام

رسول خدا صلی الله علیه و آله با این که بعدها با زنانی چند ازدواج کرد ولی هرگز خدیجه را از یاد نبرد. عایشه می گوید: هر وقت پیغمبر خدا یاد خدیجه می افتاد، ملول و گرفته می شد و برای او امرزش می طلبید. روزی من رشک ورزیدم و گفتم: یا رسول الله، خداوند به جای آن پیرزن، زنی جوان و زیبا به تو داد. پیغمبر ناگهان بر آشفت و خشمگینانه فرمود: خدا شاهد است خدیجه زنی بود که چون همه از من رو می گردانیدند، او به من روی کرد و چون همه از من می گریختند به من محبت و مهربانی می کرد و چون همه دعوت مرا تکذیب می کردند، به من ایمان می آورد و مرا تصدیق می کرد. در مشکلات زندگی مرا یاری می داد. (۹) نکته آخر مسئله ای که ممکن است بارها مورد بحث قرار گرفته باشد و آن این که آیا حضرت خدیجه قبل از پیامبر اسلام ازدواج کرده بود؟ در جواب باید گفت: اگرچه این مطلب که پیامبر صلی الله علیه و آله سومین همسر خدیجه بود و پیامبر جز عایشه با دوشیزه ای دیگر ازدواج نکرد نزد عامه و خاصه معروف است ولی مورد تأیید همگان نمی باشد. جمعی از مورخان و بزرگان نظر مخالف دارند برای مثال "ابوالقاسم کوفی"، "احمد بلاذری"، "علم الهدی" ("سید مرتضی) در کتاب "شافی" و "شیخ طوسی" در تلخیص شافی "آشکارا می گویند که خدیجه علیها السلام هنگام ازدواج با پیامبر، دوشیزه بوده است. این معنا را علامه مجلسی نیز تأیید کرده است. او می نویسد: "صاحب کتاب انوار والبدء" گفته است که زینب و رقیه که مشهور است دختران خدیجه

علیهاالسلام از شوهران قبلی اش بوده اند، در واقع دختران خواهران خدیجه علیه السلام بودند. (۱۰) برخی از معاصران نیز چنین گفته اند و برای اثبات نظر خود کتاب هایی نوشته اند. (۱۱)

پی نوشت ها

- ۱- تاریخ طبری ج ۲ ص ۲۰۸ و شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید ج ۱۳ ص ۱۹۷
- ۲- خصال صدوق، باب خصال اربعه
- ۳- احزاب ۵/
- ۴- احزاب ۳۲/
- ۵- بحارالانوار ج ۱۷ ص ۳۰۹
- ۶- همان
- ۷- همان ج ۱۹ ص ۶۳
- ۸- خدیجه کبری نمونه زن مجاهد مسلمان
- ۹- بحارالانوار ج ۴۳ ص ۱۳۱
- ۱۰- تنقیح المقال ج ۳ ص ۷۷
- ۱۱- ر.ک: بنات النبی صلی الله علیه و آله ام ربائبه نوشته علامه سید جعفر سید جعفر مرتضی ص ۸۸ منبع: ماهنامه قرآنی نسیم وحی

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم
 جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار- ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البيت عليهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه

مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز :

الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه

ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...

د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۰۲۳۵۰۵۲۴)

ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...

ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی:

www.eslamshop.com

تلفن ۰۲۵-۰۲۳۵۷۰۲۳- (۰۳۱۱) فکس ۰۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور

کاربران (۰۳۱۱)۲۳۳۳۰۴۵

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده ولی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشالله.

شماره حساب ۰۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبا: -۰۶۲۱-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰ IR۹۰-

۰۶۰۹-۵۳ به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام :- هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنت غیبت ما، او را از ما جدا کرده

است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، اما تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می‌گشایی که آن بینوا، خود را بدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی‌گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گامگاه

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

